

HiB-INFO

Nordens största tidning för håltagning
Nummer 2
2004

Facktidningen
för håltagare!!!

PLR660

Pullman har utvecklat en luftrenare med maskinen PLR660. Modellen är anpassad för att klara lång kontinuerlig drift. Filterytan är 7,2 kvm och kan förses med förfilter för att förlänga Micro/c-filtrets livslängd. Microfiltret har en avskiljningsgrad på 99.97%. PLR660 kan anslutas till 160 diam. slang eller rör. Cyklonen är placerad på en transportvänlig vagn och försedd med ett eluttag för anslutning av elverktyg eller för sammankoppling av en ytterligare luftrenare. Luftflöde med microfilter är 660 m³/tim. Luftrenaren kan även köras på halvfart. Ljudnivå 70dB(A). Vikt 23 Kg.

www.pullman.se

HiB's medlemslista för håltagare	4
HiB's medlemslista för leverantör samt styrelse	6
Ordförande har ordet	7
Drygt 300 personer försörjer håltagningsbranschen...	7
Brandt baner vejen –genom betonen	8
Kort historie om Diamamentreprenørernes Branchef.	10
Samarbjede mellem nordiske kolleger	10
Entreprenadavdraget utreds igen	11
Problematiken med att anlita en underentreprenör	11
En lönsam affär!	11
HiB-Open i golf 2004	11
"Vibrerande Verktyg", en skakande upplevelse	12
Arbetsmiljöfrågor	12
Arbetsmiljö- och kvalitetsplan behövs det?	13
Höstmöte på Öland	14
Hur sätter man stopp för branschens fiffare?	15
Jernevikens Maskin expanderar	15
Hur ser våra kollegors branschtidning ut?	16
Ny mässa i Göteborg för framtidens byggprocesser	17
Ökad optimism, men lyftet dröjer	19
Byggmaskiner 2005 satsar på håltagarna!	20
Diamantens 4 C	21
Kort om AB04	22

Ansvarig utgivare: Gunnar Landborg

Redaktion: Gunnar Landborg samt Patrik Sjögren

HÅLTAGNINGSENTREPRENÖRERNA
 medlemmar i Svenska Byggnadsindustri

"Riktiga" håltagare sätter beställaren i centrum

-Auktoriserade entreprenörer, ett kvitto på kvalitet!

Att pruta på kvaliteten i entreprenadarbeten blir oftast förödande i längden. I dagens regel- och normtäta samhälle med allt mer komplexa bygglösningar har både beställaren och underentreprenörerna ett stort och växande ansvar. Det är därför av största vikt att i alla byggsammanhang använda sig av professionella och organiserade underentreprenörer.

-Betonghåltagare är både hantverkare och maskinoperatörer!

Bra utförd betonghåltagning hanteras med samma hantverksmässiga och kunnande som någon annan specialentreprenad. För detta krävs erfarenhet och kunskap i metoder och utrustning. Därför gäller det att välja rätt entreprenör!

ANVÄND HiB-ANSLUTNA BETONGHÅLTAGARE, EN BRA GARANTI

Hälspecialisterna i Malmö AB
Zenithgatan 66, 212 14 MALMÖ
Tel: 040-30 10 07

Håltagar'n i Laholm
Box 4015, 312 VALLBERGA
Tel: 0430-235 98 Fax: 0430-235 59

Håltagargruppen GUJA AB
Idrottsvägen 31 A, 702 32 ÖREBRO
Tel: 019-25 18 00 Fax: 019-26 02 15
info@guja.nu
www.guja.nu

Häger Diamanthaltagning AB
Roasjö, 512 92 SVENLJUNGA
Tel: 0325-62 20 69

JFC Håltagning Syd AB
Ängelholmsvägen 35, 264 31 KLIPPAN
Tel: 0435-149 50

JL Betonghåltagning AB
Box 1137, 171 22 SOLNA
Tel: 08-27 77 72 Fax: 08-82 03 62
betonghaltagning.jl@telia.com

KanonKarlsson AB
Box 272, 645 24 STRÄNGNÄS
Tel: 0709-46 18 35 Fax: 0152-155 51
kanonkarlsson@swipnet.se

Larsson Borr AB, Owe
Box 259, 611 26 NYKÖPING
Tel: 0155-29 25 80 Fax: 0155-29 25 88
owe.larsson.borr@telia.com

LeMi Diamantborr AB
Ravingatan 12, 264 39 KLIPPAN
Tel: 0435-130 49 Fax: 0435-130 49

Ljungholms Betonghåltagning AB
Sjöbjörnsvägen 66A 117 67 STOCKHOLM
Tel: 08-645 01 399 Fax: 08-645 01 39

MSF Betonghåltagning AB
Kumlahöjden, 195 92 MÅRSTA
Tel: 08-591 430 12 Fax: 08-591 430 45

NCC Diamant
Bultgatan 4, 302 44 HALMSTAD
Tel: 035-18 72 60 Fax: 035-21 69 61
lars.o.bengtsson@ncc.se

Nilsson Mark o Diamant
Gråmanstorp 1044, 264 91 KLIPPAN
Tel: 0435-146 50 70 Fax: 0435-71 88 55

PB:s håltagning AB
Hövdingegatan 7, 723 51 VÄSTERÅS
Tel: 021-83 00 78 Fax: 021-83 00 78
peter.back.1@telia.com

Peder Borrare och Söner AB
Hasslingegatan 31, 421 60 VÄSTRA FRÖLUNDA
Tel: 031-47 04 70 Fax: 031-331 08 05
peder.borrare@telia.com

Peter Borrelit AB
Tråkärrslättvägen 42A, 427 51 BILLDAL
Tel: 0707-31 09 13 Fax: 031-91 34 46
peter.borrelit@swipnet.se

PP Säg och Borr i Gävle AB
Atlasgatan 10, 802 86 GÄVLE
Tel: 026-12 27 99 Fax: 026-51 62 91
pelle.palmqvist@ppsagoborr.se
www.ppsagoborr.se

RIJO Håltagning AB
Tingberga, 274 94 SKURUP
Tel: 0410-254 60 Fax: 0410-256 05
info@rijo.se

RIVAB i Göteborg AB
Södra Hildedalsgatan 8, 417 05 GÖTEBORG
Tel: 031-51 35 40 Fax: 031-51 62 28
bo.hornquist@rivab.nu
www.rivab.nu

Rivpartner AB
Flygplatsinfarten 10 B, 168 67 BROMMA
Tel: 08-29 71 20 Fax: 08-28 26 05
rivpartner@telia.com

SHC Håltagning AB
Box 269, 601 04 NORRKÖPING
Tel: 011-12 39 30 Fax: 011-10 31 78
tomas.fredriksson@shc-holemaking.se
www.shc-holemaking.se

Skanska Sverige AB
Grundläggningsavdelningen
Industrivägen 6-8, 137 37 VÄSTERHANINGE
Tel: 08-500 738 00 Fax: 08-500 738 15
pader.mickels@skanska.se

SM Betong Borrarna i Uppsala AB
Krassegatan 4, 754 47 UPPSALA
Tel: 018-25 00 45 Fax: 018-25 00 45

Smålands Betonghåltagning AB
Stohagsgatan 4, 602 49 NORRKÖPING
Tel: 011-10 76 90 Fax: 011-12 09 25

Sollefteå Säg och Borrteknik AB
Västgranvägen 232, 881 92 SOLLEFTEÅ
Tel: 0703-24 35 40
trotte.sbt@telia.com

Specialhåltagning i Göteborg AB
Ingela Gathenhielms gata 7
421 30 VÄSTRA FRÖLUNDA
Tel: 031-47 12 93 Fax: 031-47 12 02
info@specialhaltagning.nu
www.specialhaltagning.nu

Specialhåltagning i Trestad AB
Kardanvägen 15, 461 38 TROLLHÄTTAN,
Tel: 0520-42 08 80 Fax: 0520-379 05
specialhaltagning.thn@swipnet.se
www.specialhaltagningthn.com

Storstadens Betonghåltagning AB
Terrängvägen 17, 129 48 HÄGERSTEN
Te: 08-88 07 47 Fax: 08-88 07 47
storstadens.btg@tele2.se
www.diamntorten.se

Säg & Betongborrning i Borås AB
Box 22 056, 504 11 BORÅS
Tel: 033-13 56 00 Fax: 033-13 56 00

Säg & Betongborrning i Huskvarna AB
Fridländers väg 12, 561 39 HUSKVARNA
Tel: 036-13 52 93 Fax: 036-13 29 34

Säg & Betongborrning AB
Tagenevägen 1, 422 59 HISINGS BACKA
Tel: 031-52 01 10 Fax: 031-52 90 50

Södertälje Borrteknik/DM Håltagarna AB
Box 5029, 152 05 SÖDERTÄLJE
Tel: 08-550 606 00 Fax: 08-550 636 00
info@borrteknik.se
www.borrteknik.se

TB:s Hålteknik AB
Box 9219, 102 73 STOCKHOLM
Tel: 08-658 22 25-44 Fax: 08-658 22 25

Team Håltagarna AB
Skaragatan 75, 531 40 LIDKÖPING
Tel: 0510-54 76 66 Fax: 0510-54 76 67
thomas@haltagarna.com
www.haltagarna.com

TH Hålsystem AB
Tomträttsvägen 16, 129 31 HÄGERSTEN
Tel: 08-18 67 41 Fax: 070-610 69 60
tommy@th-halsystem.a.se

Tornbergs Betongborrning AB
Herrängsvägen 15, 144 64 RÖNNINGE
Tel: 08-532 543 34 Fax: 08-532 543 34

TOTAL Diamanten AB
Sångelekgatan 4 C, 215 79 MALMÖ
Tel: 040-94 90 05 Fax: 040-94 90 12
totaldiamantenab@telia.com
www.totaldiamanten.dk

TP Betonghåltagning AB
Teijo Penttinen
Box 191, 746 24 BÅLSTA
Tel: 070-760 41 10 Fax: 0171-545 50
tpbetong@hotmail.com

Umeå Hålteknik AB
Uppförsbacken 1 M, 913 41 OBBOLA
Tel: 090-77 93 00 Fax: 090-70 15 44
umea.halteknik@telia.com
www.umeahalteknik.com

Uppsala Betonghåltagning AB
Danmarksgatan 43, 753 23 UPPSALA
Tel: 018-17 19 60 Fax: 018-10 33 60
gunnar@betonghal.se
www.betonghal.se

Västerås Diamantborrning AB
Larslundsvägen 5, 722 31 VÄSTERÅS
Tel: 021-249 79 Fax: 021-275 10
vdb.2@telia.com

Vätterstadens Betongborrning AB
Box 9087, 550 09 JÖNKÖPING
Tel: 036-14 75 10 Fax: 036-14 75 11

Växjö Diamantborrning AB
Bävervägen 10, 352 45 VÄXJÖ
Tel: 0470-449 35 Fax: 0470-249 35
staffansamuellsson@swipnet.se

Älvsjö Betonghåltagning AB
Runtunavägen 28, 125 40 ÄLVSJÖ
Tel: 08-647 37 19 Fax: 08-749 12 55

Öhlunds Borr & Säg
Sjöbodvägen 5, 952 50 KALIX-NYBORG
Tel: 0923-211 13 Fax: 0923-211 13
rickard.ohlund@home.se
www.borrochsag.se

Medlemsliste Diamantentreprenørernes brancheforening

Alt Diamant A/S

Marielundsvej 32C, 2730 HERLEV
44 92 27 92

Beton-Tegl A/S

Hagensvej 64, 9540 STÖVRING
98 37 21 99

Carlo Lorentzen A/S

Frejasvej 23B, 3400 HILLERÖD
48 22 80 40

Diamantskaering & Boring

Fynshovedvej 604, 5390 MARTOFTE
65 34 22 29

Diavac ApS

Hörskaetten 20, 2630 TÅSTRUP
43 52 54 80

FA. Diamant Team

Postbox 46, 3550 SLANGERUP
47 38 23 17

FK Entreprise A/S

Box 8203, 9220 ÅLBORG Ö
98 15 28 99

Hansson & Knudsen A/S

Cikorievej 5, 5220 ODENSE SÖ
66 12 08 10

Hans Storm A/S

Ellehaven 9, 5690 TOMMERUP
63 76 61 00

Hoffman A/S

Edwin Rahrs Vej 88, 8220 BRABRAND
87 47 47 47

KAPS I/S

Holbeckvej 72, 4200 SLAGELSE
20 60 70 51

Midtsjællands Diamantboring

Postbox 7, 4100 RINGSTED
57 67 33 60

MT Højgaard A/S, Bore-Skaere afdelning

Banemarksvej 42, 2605 BRÖNDBY
43 76 55 66

MT Højgaard A/S, Bore-Skaere afdelning

Nibevej 20, 9200 ÅLBORG SV
98 18 06 06

Runge Service

Faergevej 76, 3600 FREDERIKSUND
47 31 43 65

Skanska Danmark A/S

Sivmosevaenget 4, 5260 ODENSE S
70 13 20 20

Skibby Entreprenørfirma A/S

Box 63, 4050 SKIBBY
47 52 70 12

TOTAL Diamanten ApS

Rugvaenget 33, 2630 TÅSTRUP
43 71 43 04

Trebor A/S

H.C. Ørstedsvvej 12, 7000 FREDERICIA
76 24 02 99

Vejle Pumpelage & Byggeteknik

Sjællandsgade 67, 7100 VEJLE
75 72 03 11

Århus Diamantboring ApS

Marøgelhøj 4, 8520 LYSTRUP
86 74 16 99

Leverandörer

Dimas Danmark A/S

Lundtoftegårdsvej 93A, 2800 Kgs. LYNGBY
45 26 47 50

Gora Diamantvaerktoej A/S

Park Allé 352, 2605 BRÖNDBY
43 63 02 99

John Danielsen A/S

Glentevej 33, 4600 KÖGE
56 65 50 40

Hagby Danmark ApS

Ringager 23, 2605 BRÖNDBY
36 75 00 51

Hilti Danmark A/S

Islevdalvej 220, 2610 RÖDOVRE
44 88 80 00

Poul Thoft Simonsen A/S

Kvaglundvej 82, 6705 ESBJERG Ö
76 14 55 55

Tyroliit A/S

Broenge 1-9, 2635 ISHÖJ
43 55 74 00

HiB's styrelse

Ordförande samt ansvarig för HiB-Info

Leif Sjögren, Hålgruppen i Helsingborg AB
Tel: 042-16 22 79 Fax 042-16 18 81
leif.sjogren@halgruppen.se

Möten och studieresor

Magnus Juthage, Specialhåltagning i GBG AB
Tel: 031-47 12 93 Ffax 031-47 12 02
info@specialhaltagning.nu

Kassör

Rikard Johansson, Rijo Håltagning AB
Tel: 0410-254 60 Fax 0410-256 05
info@rijo.se

Maskinfrågor

Mario Larsson, Arnessons Betongboring AB
Tel: 0554-400 00 Fax 0554-400 47
staff@arnessons-betongborr.se

Vice ordförande, utbildning, hemsida samt IT

Tomas Fredriksson, SHC Håltagning AB
Tel: 011-12 39 30 Fax 011-10 31 78
tomas.fredriksson@shc-holemaking.se

Maskinfrågor

Richard Danielsson, D/M Håltagarna AB
Tel: 08-80 71 29 Fax 08-704 89 10
richard@dmhaltagarna.se

Utbildning

Trotte Mårdberg, Sollefteå Säg och Borrteknik
Tel: 0703-24 35 40
trotte.sbt@telia.com

Sekreterare

Lars Sandström, Sveriges Byggindustrier
Tel: 08-698 58 00 Fax 08-698 59 01
lars.sandstrom@bygg.org

HiB's medlemslista över leverantörer

Dimas AB

Box 2098, 550 02 JÖNKÖPING
Tel: 036-570 60 23 Fax: 036-570 60 10

Eurodima AB

Graf 16, 563 93 GRÄNNA
Tel: 036-524 98 Fax: 036-522 79

Hagby-Asahi AB

Box 4, 713 21 NORA
Tel: 0587-845 11 Fax: 0587-845 80

Hilti Svenska AB

Box 123, 232 22 ARLÖV
Tel: 040-53 93 00 Fax: 040-43 51 96

HRA Industriprodukter AB

Box 2053, 433 02 PARTILLE
Tel: 031-44 50 70 Fax: 031-44 26 70

Jack Midhage AB

Box 1070, 269 21 BÅSTAD
Tel: 0431-710 00 Fax: 0431-754 70

Jernevik Maskin AB

Tagenevägen 1, 422 59 HISINGS BACKA
Tel: 031-52 01 16 Fax: 031-52 90 50

Levanto Diamond Tools AB

Backa Bergögatan 9, 422 46 HISINGS BACKA
Tel: 031-52 27 00 Fax: 031-52 27 80

Maskinfirma Bo Lamm AB

Norrbackagatan 15, 113 41 STOCKHOLM
Tel: 08-30 11 20 Fax: 08-30 11 35

Norddiamant AB

Yttre Ringvägen 21, 915 31 ROBERTSFORS
Tel: 0934-107 80 Fax: 0934-555 73

Pullman Scandinavian AB

Industrivägen 10, 777 91 SMEDJEBACKEN
Tel: 0240-66 09 60 Fax: 0240-66 30 60

SpeDat Konsult AB

Galoppvägen 8, 177 59 JÄRFÄLLA
Tel: 08-580 330 40 Fax: 08-568 206 18

SP-Ortens Diamant AB

Terrängvägen 17, 129 48 HÄGERSTEN
Tel: 08-97 76 77 Fax: 08-88 07 47

Tyroliit Svenska AB

Box 533, 183 25 TÄBY
Tel: 08-544 715 00 Fax: 08-544 715 01

Ordförande har ordet

Hej alla håltagare och rivare! Hur är det? Har ni mycket att göra? Har pågående år varit ett bra arbetsår? Efter att deltagit i halvårsmötet på Öland (som var ett bra och mycket intressant möte för mötesdeltagarna) ställde jag mig frågan, varför kom det inte fler deltagare till mötet. Mötesdeltagarna som var på plats tyckte att mötet var intressant och informativt. Hans Åkerlund som till vardags arbetar som avtalschef på Stockholms Byggmästareförening informerade om vilka rättigheter och skyldigheter vi har som arbetsgivare. Var mötet förlagt till fel plats och tidpunkt eller är det ointressanta evenemang som arrangeras under våra halvårsmöten? Är det så att vi har för mycket att göra och därför inte har möjlighet att delta. Vad tycker du? Var förlägger vi nästa årsmöte och halvårsmöte, vilka evenemang skall ingå för att locka dit fler deltagare. Hör av dig eller skicka in en motion till styrelsen.

Fortsatt god och stabil kassa

Vi har genomfört fyra styrelsemöten efter årsmötet i Köpenhamn. Medlemsantalet i HiB har sedan 1997 ständigt ökat. Vi är i dag 82 medlemsföretag och 14 leverantörsföretag som ingår i HiB. Vi har en fortsatt god och stabil kassa att förvalta för våra medlemmar. Under hösten distribuerar vi ut ett ex. av FEPA:s säkerhetsregler till samtliga anslutna medlemsföretag. Säkerhetsreglerna fungerar som en handbok för våra håltagningsmontörer. Ur arbetsmiljösynpunkt är det också viktigt att personal i arbetsledandeställning har tillgång till boken. Broschyren att anlita professionella betonghåltagare är på väg att distribueras. Styrelsen arbetar intensivt med att utveckla hur vi hanterar gällande vibrationsdirektiv som skall gälla från 2005. Tomas Fredriksson på SHC i Norrköping har tagit fram ett bra förslag till gemensam kvalitetsarbetsmiljöplan samt arbetsrapport som är ute på remiss. Styrelsens ambition är att presentera ett förslag för medlemmarna i år.

Dags för ny kurs

HiB arrangerar ytterliggare en kurs i arbete och miljö vecka 50 som leder till yrkesbevis för deltagaren. Entreprenörer med anställda som saknar yrkesbevis bör per omgående anmäla deltagare till kursen eftersom det krävs större ansvar som arbetsgivare ur arbetsmiljösynpunkt i framtiden. Kursen har alltid varit uppskattad av elever som deltagit. Man träffar håltagare från olika företag som också leder till ett utbyte av yrkeserfarenhet och social gemenskap. Anmälan görs till vårt

kansli där du även kan få mer information om kursen. För att erhålla yrkesbevis krävs det att man har minst 4200 timmar inom yrket samt deltagit i aktuell kurs och har erlagt ett godkänt skriftligt prov.

Hur ser framtiden ut?

Hur ser framtiden ut för vår bransch? Enligt senaste konjunkturprognosen målar BI upp en ganska ljus och stabil marknad för byggandet 2004 och 2005 med en ordentlig vändning 2006. Har vi personal att rekrytera om prognosen faller in? Inom tio år kommer det att saknas någonstans runt 50000 personer inom byggbranschen eftersom många går i pension. Jag förmodar att det blir svårt att rekrytera personal i framtiden. Troligen får vi anpassa vårt arbetskraftsbehov med arbetskraftsinvandring.

Oseriösa företag i branschen

Hur skall vi bemöta konkurrens från oseriösa företag i framtiden? Patrik Sjögren skrev en bra artikel i förra numret av HiB-Info, Tankar att förbättra arbetsmiljön och vardagen för en håltagare. Den danska motsvarigheten till vår branschorganisation arbetar med samma idé att utveckla en kvalificering av håltagningsföretag, denna modell kan möjligtvis vara något att använda inom vår branschorganisation.

Utökning av HiB-Info

Styrelsen besökte Dansk Byggeri, på Kejsergade 2, fredagen den 11 juni efter en inbjudan från deras styrelse. Våra danska kolleger har ingen egen facktidning motsvarande HiB-Info och deras medlemmar ute i landet läser därför vår tidning och var intresserade av att delta med artiklar och information. Detta kan leda till ett samarbete över gränser. Danska leverantörer var också intresserade av att annonsera i tidningen. Vi ser positivt på denna utveckling av både samarbete och utökningen av HiB-Info. Detta nummer är det första numret med danskt inlag. Vi hälsar er välkomna till en intressant utgivning!

Drygt 300 personer försörjerhåltagningsbranschen med verktyg och maskiner

Många är engagerade inom tillverkning och försäljningsledet och vi har försökt att göra en grov sammanställning. Uppskattningsvis är det drygt 300 personer som försörjer håltagningsbranschen med maskiner och verktyg. Vi har gjort en mindre lista över de mest kända företagen inom branschen, men är samtidigt fullt medvetna om att det finns ytterligare aktörer. Det kan vara allt ifrån större företag som endast har någon enstaka produkt som nyttjas inom håltagningsbranschen till mindre enmansföretag som agerar ombud för någon utländsk tillverkare.

• Jack Midhage	7
• HTC	31
• Dimas*	84
• Tyrolit	33
• Jernevik	7
• Hagby	80
• Levanto	4
• DiaTrade/Norrdiamant	3
• Pullman, Dianova, Hilti, Eurodima, Maskinfirman Bo Lamm, SP-Ortens	
• Diamant, SpeDat Harry Eklund, HRA, m.fl.	

*=Electrolux Construction Products Sweden

Du håltagare:
**Besvärlig arbetsmiljö,
svagskärande borrar,
överbelastade maskiner,
egna belastningsskador,
ledförlitningar och
vita fingrar.**
Eller Joker?
Titta in på www.joker.se eller ring
SpeDat Konsult AB 08-580 330 40

Vill du veta mer om HiB?

Besök gärna vår hemsida på internet,
[www.haltagningsentreprenorerna.se!](http://www.haltagningsentreprenorerna.se)

Eller ring Lars Sandström
på telefon 08-698 58 00!

Brandt baner ve- jen

Sammenlægningen af de to virksomheder, Diavac og Midtsjællands Diamantboring, til Brandt Diamant har skabt en af Danmarks største virksomheder inden for diamantboring og –skæring i beton og andre hårde materialer. En livslang erfaring kombineret med en slående enkel forretningspolitik har været en ganske effektiv succesmodel

Overalt, hvor der skal føres installationer gennem vægge, gulve eller lofter eller hvor der er behov for ændringer i en bygningskonstruktion, er diamantboring eller –skæring dét, der baner vejen for de fremtidige installationer eller konstruktive ombygninger. For udenforstående kan bearbejdning af hårde bygningsdele eller lignende materialer ligne regulær heksekunst – ikke mindst med henblik på hvor komplekse gennemboringer det i praksis er muligt at udføre. Men for fagfolkene inden for diamantboring og –skæring er det hverdag, om end en hverdag baseret på dyrt værktøj og store maskiner. Den vigtigste faktor er dog det gode håndværk. Erfarne fagfolk mestrer nemlig trykkeriet, og erfaring er netop dét, som adskiller en virksomhed som Brandt Diamant fra så mange andre virksomheder. Brandt Diamant er centreret omkring et etableret mesterfirma, hvor en ekspertise helt tilbage fra 1975 nu går i arv til den efterfølgende generation af diamantborere og –skærere. - Vi har kombineret de mange års erfaring med et forretningskoncept, der muligvis kan virke banalt, men som omvendt er særdeles effektivt: Vi udfører arbejdet i en meget høj kvalitet til den aftalte pris og inden for den tidsramme, som kunden er lovet, siger Bjarne Brandt Pedersen, direktør fra Brandt Diamant. Kundeunderlaget er stort set udelukkende B2B-kunder, men spændvidden i kundemassen er til gengæld fantastisk stor. Opgaverne kan variere fra simple spjældåbninger til ændringer i betongulve på flere tusinde kvadratmeter. Og selv om Brandt Diamant har kapaciteten til at udføre selv de største opgaver, så understreger forretningskonceptet, at små kunder ikke får en dårligere behandling end de store. Alle får en klar, effektiv og veldefineret betjening, hvor opgaven dikterer udførelsen. - Vor forretningsmodel betyder, at vi nok hverken er de billigste eller dyreste på markedet, men vi holder, hvad vi lover, og dermed er kunden sikret

”Tre x Brandt i aktion, (fra venstre) Bjarne Brandt Pedersen, Jeanette Brandt og Niels Brandt med den nyeste 25 HK diamantsav med 1200 mm klinge. Trods det massive værktøj kræver netop denne opgave fintfølelse, da DSB skal bruge serviceværkstedet samtidigt med, at Brandt Diamant opskærer og fjerner 1.500 tons beton.”

mod ubehagelige overraskelser i løbet af et projekt, konstaterer Bjarne Brandt Pedersen.

Borekapaciteten er stort set ubegrænset

Alene i kraft af størrelsen råder Brandt Diamant over noget af branchens mest avancerede værktøj. Det betyder, at huller kan bores i stort set ubegrænsede diametre og tykkelsen af emnet er i realiteten ligegyldig. Det er her, at erfaringen spiller ind. Det er nemlig ikke kun et spørgsmål om at etablere en gennemboring eller gennemskæring. Præcisionen er oftest en lige så vigtig parameter. Selv om godt værktøj er af afgørende betydning for kvaliteten af det udførte arbejde, så kræver det også en indgående specialistviden at bruge værktøjet. Et eksempel er otte gennemboringer, som Brandt Diamant har udført for Asnæs-værket. Hullerne har en diameter på blot Ø 125 mm, men længden af borerne er til gengæld 5,75 meter. Og offset mellem indgangs- og udgangshuller er mindre end 20mm, hvilket er en afvigelse på få promille. - Vort elektriske og hydrauliske boreudstyr kan bore huller mellem Ø 10 og 1200mm, men i praksis er borekapaciteten ubegrænset. Vi kan opsætte en cirkelsav, der udskærer hullet med en diamantwire enten som et helt cirkulært hul eller som et lagkageudsnit til vindeltrapper eller lignende

bygningskonstruktioner, og radius er i princippet underordnet. Det største hul, vi dog til dato har boret er 4,5 meter i diameter, siger Jeanette Brandt, der til dagligt varetager økonomien hos Brandt Diamant.

De helt store opgaver er blevet mulige

Fordelen ved fusionen af de to selskaber, Diavac ApS og Midtsjællands Diamantboring ApS, er at man fra to adresser kan udføre selv meget store opgaver. Og et par af de seneste opgaver er bestemt værd at nævne: Da man havde bygget Lyngby Kulturhus var det meningen, at bygningen skulle fremstå som en enhed, men i praksis være to akustisk adskilte enheder. Uheldigvis var der løbet så megen beton ned mellem bygningsdelene, så støj vandrede frit fra den ene bygningsdel til den anden. - Her kom vore diamantwire virkelig på arbejde. Ved hjælp af en 53 meter lang wire fik vi opstillet en sav, der i realiteten skar den 16 x 50 meter brede væg midt over, hvorefter den kunne isoleres med henblik på en forbedret akustik, fortæller Jeanette Brandt. Bjarne Brandt Pedersen supplerer med at fortælle om en opgave, som Brandt Diamant for tiden udfører for DSB i Tåstrup: - Vi er i færd med at udskære serviceværkstedets betongulve, der har en tykkelse mellem 20 og 65cm. DSB skal kunne udføre service på de nye S-tog ved at løfte dem på hydrauliske lifte,

så banemotorer og bogger kan serviceres eller udskiftes. Der kræver, at vi fjerner op mod 1.200 kvadratmeter gulv samt det underliggende fundament, og efterfølgende skal vi bortskaffe de 1.500 tons beton, der vil blive genbrugt andetsteds, forklarer Bjarne Brandt Pedersen. Fire mand vil arbejde tre måneder på opgaven, der vanskeliggøres af, at DSB samtidigt skal kunne bruge serviceværkstedet. Desuden er der begrænsninger på anvendelsen af løftegrej, idet gulvbelastningen maksimalt må udgøre 20 tons.

Respekt for opgaven

En opgave som DSB's serviceværksted kræver behørig respekt for opgaven, og når Bjarne Brandt Pedersen med et smil siger: "Vi ta'r alt – undtagen hensyn", så er det et udslag af god værkstedshumor. Brandt Diamant sætter netop en ære i at tage behørigt hensyn til såvel kunde som opgave, hvorfor hverdagen nærmere er et spørgsmål om, at virksomheden udfører boring eller skæring, så kunden ikke kan se, at Brandt Diamant overhovedet har været der – bortset fra hullet, forstås. - Det er vigtigt at tilpasse sig det miljø, opgaven skal udføres i. Hvis vi skal arbejde i fungerende teleinstallationer, så kan vi ikke tillade os at svine. Boring eller skæring vil derfor altid være nøje afstemt til forholdene, så eksisterende

installationer ikke beskadiges, konkluderer Bjarne Brandt Pedersen. Selvfølgelig kan der altid ske uheld, men igen spiller erfaringen ind. Kunde afmærker typisk bore- eller skærested, men oftest opdager Brandt Diamants håndværkere skjulte installationer, før arbejdet påbegyndes. Mange års erfaring kan derfor forhindre uheldige og fordyrende hændelser.

Tre gange Brandt

Jeanette Brandt og Bjarne Brandt Pedersen er navnene til trods ikke i familie. Slægtskabet kommer derimod ind i billedet, når det drejer sig om Niels Brandt, Jeanettes far, der i 1975 grundlagde Diavac ApS i Tåstrup. Jeanette har i 15 år arbejdet hos Diavac, så hun har ballasten i orden, selv om hun foretrækker at være krumtappen i kontoret. Niels og Bjarne har kendt hinanden i mange år og samarbejdet på kryds og tværs. Bjarne grundlagde i 1987 Midtsjællands Diamantboring i Ringsted, men har siden gerne villet arbejde sig op imod kunder i Storkøbenhavn. Og da Niels går og pusler med tanken om at pensionere sig selv (hvilket først sker i 2006), er en fusion en rigtig god idé. Jeanette foretrækker også et partnerskab med entydige stordriftsfordele frem for blot at være et lille selskab blandt de rundt regnet 60 virksomheder, der i

Danmark arbejder med diamantboring og –skæring – hvoraf 22 er medlemmer af brancheforeningen. Navnesammenfaldet giver naturligvis det indlysende navn, Brandt Diamant, der effektueres pr. 1. januar 2005, selv om fusionen allerede er en praktisk realitet.

Rolf Sylvester-Hvid

HILTI

Hilti Svenska AB
www.hilti.se
info@hilti.se

Brandt Diamant ApS oppdrag DSB's serviceværkstad i København. Jernevikens har leveret diamantværktøjen.

Bilden visar GS 1500 monterad med Ø 1200 mm's klinga.

Savi sågen GS1500 sågdjup 67 cm hyrdes ut av Jernevikens.

Proffs väljer proffs! Tufft håltagningsarbete i Köpenhamn som utfördes av den erfarna danske entreprenören Brandt Diamant. Jernevikens

levererade 19 diamantklingor Ø 600-1500mm samt diamantsegment för borrar som Brandt Diamant lödde på själva.

Alligator klingan för inta gjorde jobbet bl.a med hjälp av den frekvensstyrda och självgående golvsågen från Savi, GS 1500.

Jernevikens Maskin hyr ut: bormaskiner för borrar upp till Ø 1000mm och golvsågar för sågning till 67cm sågdjup.

+46-(0)31-52 90 50

+46-(0)31-52 90 50

JERNEVIKEN AB
MASKIN & DIAMANTVERKTYG

Tel

Fax

Kort historie om Diamantentreprenørernes Brancheforening i Danmark

Diamantentreprenørernes Brancheforening blev stiftet den 1. december 1988 i Odense ved en fusion af foreningerne Brancheforening for boring, skæring og fræsning med diamantværktøj i bygge- og anlægsbranchen og Diamantentreprenørernes Brancheforening. De to foreninger var fra henholdsvis Jylland og Sjælland. Man valgte derfor at slå de to foreninger sammen for at skabe en landsdækkende forening. Daværende bestyrelse, formand: Holger Toft (Højgaard & Schultz A/S) og bestyrelsesmedlemmer: Leif Hansen (Slagelse Diamantboring), Niels Brandt (Diavac ApS), John Petersen (Hans Jørgensen & Søn) og Svend Høgsfeldt (SH Diamantskæring).

Man vedtog dengang oprettelse af et anmeldesystem, hvilket ikke eksisterer mere. Derudover blev der oprettet et klagenævn, der kunne anvise syn- og skøns mænd, eller evt. selv kunne fremkomme med udtalelser. Det blev også vedtaget, at man skulle være medlem af en arbejdsgiverforening. I den forløbne periode har man fået godkendt standardforbehold for branchen og der er blevet afholdt kurser i AMU-regi for diamantboring og -skæring. Foreningen har arrangeret rejser for medlemmerne til messer og virksomhedsbesøg i Europa.

Den nuværende bestyrelse består af formand: Bjarne Brandt Pedersen (Midtsjællands Diamantboring ApS) og bestyrelsesmedlemmer: Niels Bille Hansen

(MT Højgaard A/S), Hans Jørgen Thomsen (Beton-Tegl A/S), Finn Andersen (FA Diamantteam), John Petersen (Skanska A/S) og Søren Pedersen (Hilti A/S). Bestyrelsen blev ved forrige generalforsamling udvidet med 1 medlem, så forhandlerne også er repræsenteret. Bestyrelsen har i det forløbne år arbejdet med udvikling af en ny uddannelse sammen med Dansk Byggeri, BAI og AMU/Københavns Tekniske Skoler. Bestyrelsen håber på første kursus i begyndelsen af 2005. Der er for nylig afholdt generalforsamling i forbindelse med HI 2004, hvor medlemmerne vedtog at arbejde for en arbejdsmiljøcertificering af vor branche. Der søges et samarbejde med leverandører og offentlige myndigheder, så vi i fællesskab får en optimal løsning. Der var på generalforsamlingen en stor opbakning til en kraftig markedsføring af vores certificeringsprojekt overfor entreprenører, arkitekter, ingeniører og bygherrer. De vil ved benyttelse af vore medlemmer til opgaverne kunne være sikre på en ensartet kvalitet og bedre service og ikke mindst en arbejdsmiljøstyring, som lever op til tidens krav.

Foreningen tæller i dag 28 medlemmer + et nyt medlem, der er ved at blive godkendt. Se mere om foreningen og medlemmer på www.diamanterne.dk. Det er bestyrelsens opfattelse at, foreningen ved en øget aktivitet i forbindelse med uddannelse og certificering vil være mere attraktiv for nye medlemmer.

Samarbejde mellem nordiske kolleger

Diamantentreprenørernes Brancheforening i Danmark har fået muligheden for at være repræsenteret i HiB-Info, Nordens største blad for hultagning. Med Søren Pedersen som mellemmand blev der arrangeret et møde mellem den danske og svenske brancheforening den 11. juni 2004 hos Dansk Byggeri i København. Her blev det aftalt, at vi fik mulighed for at skabe endnu et samlingspunkt for branchen. Bestyrelsen vil opfordre vore medlemmer til at aktivt at støtte op med artikler og vore leverandører med annoncer. Bestyrelsen håber på et godt og udbytterigt samarbejde med vore nordiske kolleger.

Bjarne Brandt Pedersen

HiB-INFO

Facktidningen
för håltagare!

Nordens största
tidning för håltagning!

Det självklara valet
för annonsering som
riktas till håltagare!

Nyheter från

JERNEVIKEN AB
MASKIN & DIAMANTVERKTYG

Ewa stativ inkl. motor 29 kg,
matarhus med ny motorin-

Dr Bender EBL21

Effekt 2 300 Watt
Varvtal 245 och 700
Rek max borrdim. Ø 260 mm
Vikt: 6,5 kg

Dr Bender EBL33

Effekt 2 300 Watt
Varvtal 450, 1200 och 2500
Rek max borrdim. Ø 225
Vikt: 6,5 kg

Ny WEKA 16

Effekt: 2 000 Watt
Varvtal: 540, 1 200 och 2 520

Rek max borrdim. Ø 160

Entreprenadavdraget utreds igen

Vi trodde ju att regeringen tagit sitt förnuft till fånga och skrotat alla tankar på entreprenadavdraget. Men så var tyvärr inte fallet nu dyker det upp igen! Den statliga Bygghögskommisjonen föreslog som bekant att byggföretag vid betalning av faktura från underentreprenör skall innehålla 40 % av ersättningen för arbete och inbetala detta till ett särskilt entreprenadkonto som underentreprenören har hos Skatteverket. Syftet är enligt Skatteverket att detta skall hindra svart arbetskraft i entreprenadkedjorna. Förslaget har fått hård kritik från remissinstanserna men trots det gick regeringen vidare och tillsatte en grupp inom Finansdepartementet vars uppdrag var att komma med ett genomförbart förslag. I dagarna kommer en ny remiss till Sveriges Bygginstrumenter enligt rykten skall man ha ändrat de 40 % på arbete för att istället innehålla 20 % på material och arbete. Förmodligen är tanken att det skall vara lättare att administrera! Sista ordet är ännu inte sagt, men! Mer information väntas i nästa nummer

Leif Sjögren

Problematiken med att anlita en underentreprenör

Att anlita en s.k. F-skattare dvs. underentreprenör under längre tid kan innebära en del risker för beställaren (entreprenören). Med vägledning från avgöranden i Kammarrätten och i Länsrätten bör en entreprenör, för att undvika att av skattemyndigheten bli påförd skatt och avgifter som underentreprenören ej erlagt.

Underentreprenören dvs. den s.k. F-skattaren skall:

- innehålla en F-skattsedel.
- vara registrerad som arbetsgivare hos skattemyndigheten (det har funnits fall där företag haft både F-skattsedel, avtal och anställda, men ändå inte varit registrerad som arbetsgivare).
- vara ett producerande bolag som självständigt åtar sig entreprenader, med därtill ekonomiska risker.
- ha andra uppdragsgivare.

Dessutom är det bra om:

- entreprenören har en specialkompetens som beställaren inte har.
- åtagandet är avskilt.
- åtagandet är preciserat dvs. utförs ej löpande.
- entreprenören har eget ansvar för ledning och kontroll
- entreprenören har eget material och egna maskiner.
- entreprenören inte tidigare varit anställd hos beställaren.

Det har i dessa prövningar saknat betydelse hur parterna benämnt sitt mellanhavande. Det primära har varit den faktiska helhetsbedömningen av hur arbetet faktiskt bedrivits. Om huvuddelen av ovan angivna villkor inte är uppfyllda skall man som beställare informera skattemyndigheten enligt skattebetalningslagen.

Mässkalender

Bauma China 2004, Shanghai
16-19 november 2004
www.bauma-china.com

World of Concrete 2005, Las Vegas
18-21 januari 2005
www.worldofconcrete.com

Byggmaskiner 2005, Göteborg
8-11 mars 2005
www.bygg-maskiner.se

Conexpo/Conagg 2005, Las Vegas
15-19 mars 2005
www.conexpoconagg.com

Sidor att besöka på nätet

IACDS
Internationella håltagarorganisationen
www.iacds.org

CSDA
Amerikanska håltagarorganisationen
www.csda.org

Diamantentreprenörernes Brancheforening
Danska håltagarorganisationen
www.diamantboring-skaering.dk

Sveriges Bygginstrumenter
Organisation för Sveriges bygg & anläggare
www.bygg.org

En lönsam affär!

Med ett medlemskap i HiB och Sveriges Bygginstrumenter medför att ni har många möjligheter att utveckla er som arbetsgivare och er personal genom att medverka i kompetensutvecklande utbildningar som arrangeras av vår branschorganisation varje år. Ni har möjlighet att ta del av många medlemserbjudande såsom branschspecifik företagsförsäkring, kreditupplysningar, mobiltelefoni och bränsle. Utöver detta får ni även branschservice, erfarenhetsutbyte, ett kontaktnät samt en social gemenskap vid våra sammankomster. Ni får också ta del av experthjälp inom juridik, anställningsfrågor, arbetsmiljöfrågor. Inträdesavgiften är 1000 kronor. Medlemsavgiften är för HiB-medlem 1500 kronor och år, för BI medlem 3000 kronor och år. Medlemskapet i BI är 0.6 % av lönesumman och 0.12 % till Svenskt Näringsliv. Alternativet är 1.5 % av lönesumman som hängavtal till Byggnads. Här är en slant att tjäna! Med andra ord en lönsam affär och tillsammans blir vi starkare för att möta framtiden i vår bransch.

Leif Sjögren

HiB-Open i golf 2004

På Saxnäs golfbana avgjordes HiB:s traditionella turnering HiB-Open. Vinnare på denna vackra bana strax intill Kalmarsund blev Kurt Andersson, Rivpartner AB, se resultat nedan. När vi frågar den store vinnaren själv om varför han vann så berodde det enbart på att banan var svår, stenmurarna långa, vattenhindren lurigt placerade och sandbunkrar utöver det vanliga. En mycket rättvis seger där den skickligaste också vann!

- 1: Kurt Andersson, Rivpartner 36 poäng
- 2: Leif Fredriksson, SHC Håltagning AB
- 3: Richard Danielsson, D/M Håltagarna AB
- 4: Thomas Fredriksson, SHC Håltagning

”Vibrerande Verktyg” -En skakande upplevelse

Vibrerande verktyg innebär risk för ohälsa. Mest känt är risken för ”vita fingrar”. Även neurologiska besvär kan uppträda med känselbortfall och domningar som följd.

EU har nu utarbetat direktiv vilka sätter gränser för helkropp och hand/arm vibrationer. Dessa direktiv ska börja gälla från juli 2005. För vår bransch är det gränsvärdena för hand/armvibrationer som är mest intressant. Man mäter vibrationer i m/s² (meter per sekundkvadrat) och direktivet säger att man kan utsättas för 2,5 m/s² under ett 8 timmars pass utan att få vibrationsskador. Som jämförelse kan vi här ge exempel på några nivåer för olika typer av maskiner

Ungefärlig användartid

Ungefärlig användartid för borrhammare är 13 min och för bilningshammare 9 min. Detta visar hur viktigt det är; att om vi väljer handmaskiner, så bör vi välja så bra maskiner som möjligt med avseende på vibrationsnivåer. Här har naturligtvis fabrikanterna ett stort ansvar och det står i arbetsmiljölagen (AML) föreskrivet i 3 kap 8§ bland annat att... .. den som tillverkar, importerar, överlåter eller upplåter en maskin eller redskap eller annan teknisk anordning ska se till att anordningen erbjuder betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall när den släpps ut på marknaden eller avlämnas för att tas i bruk. Uppgifter om anordningen som är av betydelse för att förebygga ohälsa och olycksfall skall lämnas. Det står vidare i Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS) 1994:48 ... nya maskiner ska vara konstruerade och tillverkade så att risker till följd av vibrationer minskas till lägsta möjliga nivå med hänsyn till de tekniska framstegen. Vidare stadgas att bruksanvisningen ska ange vibrationsnivån om den överstiger 2,5 m/s².

Minska skaderisken!

Först och främst bör arbetsmetoder som innebär att personalen utsätts för vibrationer undvikas helt så långt det är möjligt. Försöka hitta alternativa lösningar exempelvis:

- fjärrstyrda bilningsrobotar
- stativ till bilning och borring

Att sträva efter!

Sträva efter; om arbete med vibrerande handhållna verktyg inte kan undvikas

- lägsta möjliga vibrationsnivåer

-effektiva verktyg

-lätta verktyg framför tunga

-korta arbetspass och täta pauser

-arbetsrotation

Du har även som arbetsgivare skyldighet att arbetstagare som utsätts för vibrationer skall informeras om risken för skada. Vi kommer även framåt i tiden återkomma med mer information i detta ämne.

Richard Danielsson

Att minimera skaderisken är a och o!

Foto: Patrik Sjögren

Arbetsmiljöfrågor

Sammanställningen över arbetsolyckor och arbetssjukdomar för 2003 visar att olycksfallfrekvensen är neråtgående. Nivån är glädjande nog den lägsta som någonsin noterats.

Den i särklass vanligaste orsaken för arbetssjukdomar, ca. 75%, är belastningssjukdomar. Skador från kemiska ämnen har minskat. Arbetsmiljöverket har utkommit med några nya AFS:ar. De som främst berör oss är kanske ”**AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar**”. Föreskriften är en revidering av Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om stegar och arbetsbockar, AFS 1999:10. Stegar och arbetsbockar används i nästan alla sammanhang i byggskedet.

Undersökningar visar

- Undersökningar visar att olycksfall vid användning av stegar är mycket vanliga.
- De vanligaste olycksorsakerna är att den välter, glider på underlaget eller går sönder under användning. Vad gäller arbetsbockar är material- eller konstruktionsfel den vanligaste orsaken. I de nya föreskrifterna sägs: -Att stegar eller arbetsbockar måste vara typkontrollerade. -Att stege får endast användas som tillträdesled eller kortvarigt arbete mm. -De nya föreskrifterna börjar gälla från 1 januari 2005.

Att arbeta från trappbock, stege eller ställning innebär alltid en viss risk.

Foto: Patrik Sjögren

AFS 2004:4 Ställningar

Vad gäller ställningar sker det mycket omfattande krav på utbildningen i ställningsbyggnad. För mer information om detta hänvisas till HiB:s kansli eller Arbetsmiljöverket, publikationsservice08-730 97 00. Tänk på att dessa föreskrifter måste ingå i ert arbetsplatsbibliotek!

Lars Sandström

Arbetsmiljö- och kvalitetsplan behövs

I dag räcker det inte att vara ”duktig” håltagare och ha ”lägsta” pris för att få jobb, man måste också visa att man kan hantera det ”mjuka” runt om. Man måste ha ordning på sina papper. I dag måste det, enligt AFS 1999:3 Byggnads- och Anläggningsarbete, finnas en arbetsmiljöplan på varje objekt, hur många har det? Det kanske inte är ett problem, men tro mig den dagen olyckan är framme är det bra att man har skrivit en, jag vet av egen erfarenhet.

Dödsolycka inträffade

Vi hade en dödsolycka för några år sedan, det var ingen av våra killar som dog. Det var en lastbilchaufför som körde bort prefabricerade betongelement som vi hade lyft ner på en tillhandahållen ställning. När chauffören skulle lasta elementen från ställningen upp på bilen tippade ett block över honom och han dog ögonblickligen. Polis och yrkesinspektion kom ut till arbetsplatsen. De gick igenom hela händelseförloppet och det första dom frågade efter var vår arbetsmiljöplan, och

om arbetet hade särskild risk. Då kändes det mycket bra att ha alla papper i ordning. För att förebygga detta håller vi, HiB:s styrelse, på att ta fram en mall som medlemmarna kan använda. Den kommer att vara enkel att förstå och fylla i. Men tänk att på att detta endast är en mall och att varje jobb är unikt. Man måste i alla fall tänka efter för att se om

det finns någon ”särskild risk” med arbetet. Finns det sådan måste det noteras. Särskild risk kan till exempel vara:

- arbete på hög höjd
- understämningar
- att väggen rivs i rätt ordning
- kranlyft mm.

Mallen som vi arbetar med är ute på remiss, men kommer inom en snar framtid att vara klar för utskick så den kan sättas i er HiB-pärm.

Mall för kvalitetsplan

När vi ändå gör fram mallar så kommer det samtidigt att finnas en mall för en

kvalitetsplan som ni kan använda. En håltagare kan givetvis inte kvalitets säkra hålet, men vi kan kvalitetssäkra arbetet runt omkring:

- att arbetsordning en om den finns på ritning efterlevs
- att det har gjorts en kontroll att inget vatten från sågning och borrning har läckt ut
- att områden är avspärrade mm.

Nästa steg från oss i styrelsen är att ta fram en ”arbetsrapport” som våra medlemmar kan använda. Då behöver inte all medlemmar på var sitt håll ”uppfinna hjulet” en gång till. Arbetsrapporten är tänkt att komma till våren. Har ni några funderingar eller åsikter om det här eller om styrelsens övriga arbete. Hör gärna av er till mig!

HiB-INFO

är Nordens största tidning för håltagning!

Du håltagare:

Vill du stå och borra onödigt länge, i en besvärlig arbetsmiljö, med borrhjulsborrningsmaskiner som tar dåligt och slits i förtid, maskiner som överbelastas och själv få belastningsskador, led-förlitningar och vita fingrar?

Naturligtvis inte. Använd Joker.

MED JOKER ÄR DU INTE LÅST TILL DIN MASKIN

Arbetet blir roligare, säkrare, effektivare. Och du kan sköta kringarbetet medan borrhjulen pågår.

- **Matningen går automatiskt** och anpassas efter motståndet. Allt möts med rätt matningskraft och konstant effektuttag.
- **Konstant effektuttag** skonar både borrhjulet och borrhjulsmaskinen, som naturligtvis håller längre.
- **Maskinisten slipper** obekväma arbetsställningar (förlitningsskador) och vibrationsskador som aldrig går över.

Titta in på
www.joker.se
eller ring
SpeDat Konsult AB
08-580 330 40

JOKER NEW!
Lönar sig på alla sätt.

Höstmöte på Öland

Ett trettiotal förväntansfulla håltagare och leverantörer hade fredagen den 10 september samlats på Strand Hotell i Borgholm för HiB:s traditionella höstmöte. Höstmötet handlade till stor del om vad man bör tänka på som småföretagare i ett arbetsrättsperspektiv. Hans Åkerlund från Stockholms Byggmästareförening bjöd på en tretimmars föreläsning som täckte allt från traktamenten och UVA-möten till oseriös verksamhet. Allt mycket intressant och matnyttigt, kanske mest för de relativt unga eller nyetablerade håltagningsentreprenörerna. Det största intresset och där debattens vågor gick som högst var nog det som handlade om oseriös verksamhet. Tyvärr verkar detta också vara ett växande problem. Tidigare vanligast förekommande i storstadsregionerna, men nu dyker det upp lite varstans i Sverige. Hasse gav oss vägledning i denna problematik och vi publicerar detta på annan plats i tidningen.

”Social turism”

Hasse redde också ut begreppen om vad som gäller för utländska medborgare. Det av Göran Persson befarade hotet om ”social turism” la ju tyvärr lite hämsko på den svenska debatten. Här framstod hoten om att vi skulle invaderas av ”billig” arbetskraft från främst öststaterna. Så har det ju inte blivit. Följande regler gäller för följande situationer:

1. Att söka arbete, ta anställning och driva rörelse i en annan medlemsstat är en grundläggande rättighet för alla EU- medborgare. För detta krävs inget arbetstillstånd i Sverige. Efter tre månader i Sverige måste man ha uppehållstillstånd

och det får man om man kan visa att man har arbete eller har sin försörjning ordnad på annat sätt.

2. Om Du är utländsk medborgare som tar arbete i ett svenskt företag gäller givetvis det svenska kollektivavtalet.

3. För utländska företag som har sin verksamhet i Sverige gäller också det svenska kollektivavtalet. Möjligheterna för ett utländskt företag att agera i Sverige utan kollektivavtal är ytterst begränsat.

4. Den sista kategorin och det som hela debatten kring social dumpning cirkulerat kring är egenföretagarna, dvs. de som verkar i Sverige med svensk F-skatt. Juridiskt sett anses ju inte dessa som egenföretagare utan som näringsidkare. De ska själva verka för att deras skatter och avgifter erläggs i hemlandet. Det finns ju inga minimivåer för ersättning till svenska näringsidkare. Därför kan det inte heller finnas för utländska sådana.

Moralisk aspekt

Frågan kompliceras av den moraliska aspekten. Är det rimligt att en utländsk arbetstagare arbetar i Sverige för låg lön? Svartjobb skall bekämpas det är ingen betjänt av!

-Om det handlar om legala F-skattare är det i sin ordning.

-Om det är arbetstagare och kollektivavtalet gäller är det okej.

-Om det är ett mellanting skall det avgöras i

domstol och då är vi tillbaka där vi började, nämligen med vägledningen. Vad som skiljer en entreprenör från en anställd.

Broschyr är framtagen

Stockholms Byggmästareförening har, i samråd med Skattemyndigheten, tagit fram en broschyr som skall försvåra för oseriösa företag att ta sig in i entreprenadbranschen. Blanketten skall också underlätta för medlemsföretagen att bedöma huruvida en tilltänkt underentreprenör kan antas anlita ”svart arbetskraft”. Genom att använda blanketten kan medlemsföretagen minska risken för att bli betalningsskyldiga för underentreprenörens obetalda skatter och avgifter. Blanketten kan beställas genom HiB:s kansli eller direkt genom Stockholms Byggmästareförening tel 08-587 147 00. På mötet i övrigt avhandlades bland annat: de nya Vibrationsdirektiven, AB 04, AFU och branschspecifika tillägg, kursen för Yrkesbevis v 50 i Huskvarna, KMA- planen m.m.

Lars Sandström

Hur sätter man stopp för branschens fifflare?

Byggbranschen utsätts allt oftare för fifflare och omfattningen ökar enormt. Det är inte alltid lätt att urskilja en fifflare och en seriös företagare. Att ta en kreditupplysning på bolaget är förstås en självklarhet innan man utför något arbete. Dock är det inte alltid att lita på då man ofta sköter sig ett tag för att sedan helt enkelt strunta i att göra rätt för sig. Man köper på sig varor och tjänster i ett bolag för att sedan ta inkomsterna i ett annat. Att lägga sig på en kreditgräns på 5.000 kronor innan man lärt känna bolaget är ett bra tips som åtminstone begränsar den ev. kreditförlusten.

Om du inte tagit en upplysning först bör man aldrig utföra en tjänst eller leverera en produkt med kort varsel oavsett hur mycket de är beredda att betala. Det är många gånger som "fifflare" lovar guld och gröna skogar samt låter bli att pruta på priset. Man kan då lätt lockas med för att tjäna

snabba pengar eller för att säkra ett jobb för morgondagen. Skulle det visa sig att man ändå står på sig och kräver förskottsbetalning eller begär garantier av något slag kan det ofta sluta med att fifflaren blir aggressiv för att till slut hota med det ena och det andra. Ett seriöst företag skulle aldrig agera på detta sätt! En kund som enbart har tillgång till en mobiltelefon och då i synnerhet ett kontantkort är allt som oftast en fifflare. Om kunden dessutom har ett snarligt namn som lätt förväxlas med ett annat seriöst företag innebär också att man bör dra åt

sig öronen. Ta alltid för vana att begära en skriftlig beställning om kunden är ny. En muntlig beställning är alltid en säker grund för missförstånd.

Patrik Sjögren

Jernevikens Maskin expanderar

Göteborgsföretaget Jernevikens Maskin välkomnar sin nya marknadschef, civilek.

Anna-Karin Persson. Hon kommer närmast från Handelsbankens utlandsavdelning, Trade Finance. Anna-Karin arbetade tidigare på det internationella företaget Gate Gourmet som marknadsassistent.

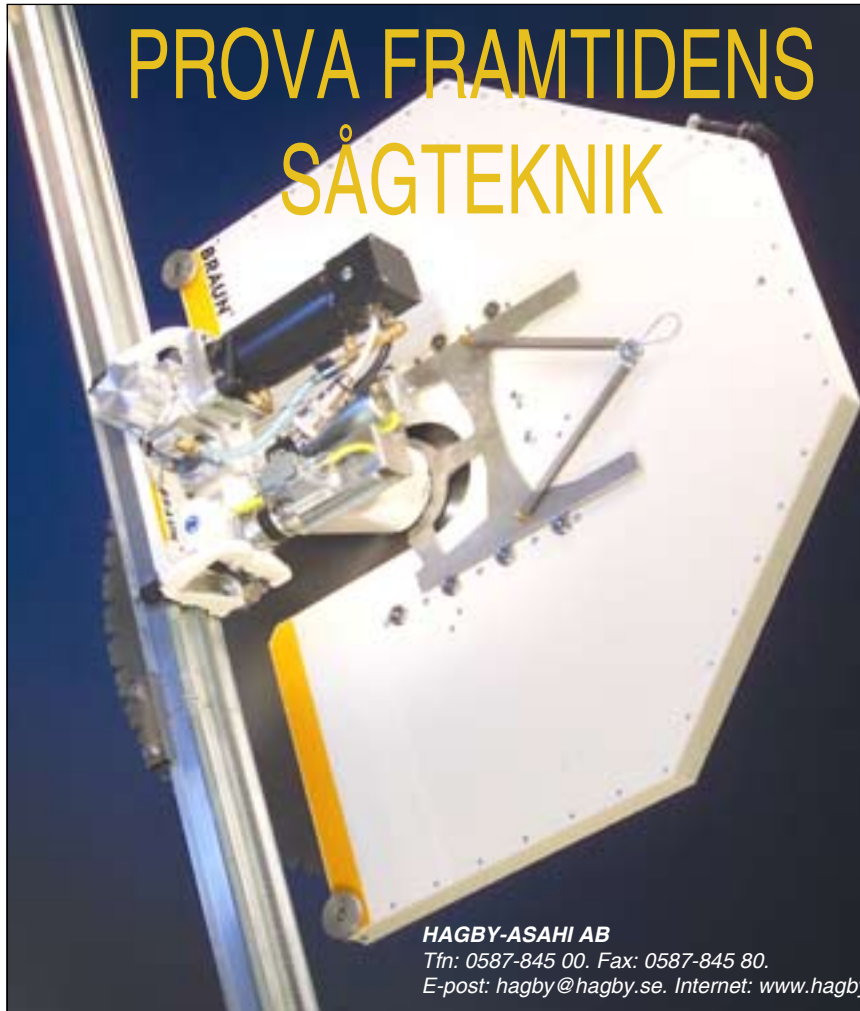
Som dotter till Owe Persson har hon växt upp med "klingor i garaget"/håltagning i betong och kommer främst att arbeta med att etablera Jernevikens fullt ut på Svergekartan.

Patrik Sjögren

HiB-INFO

utkommer med ytterligare ett nummer under 2004!

PROVA FRAMTIDENS SÅGTEKNIK

TEKNISKA DATA:

Max. klinga diameter	1500 mm
Max. skärdjup:	680 mm
Max. axeffekt:	18 kW
Max. Inmatad effekt:	22 kW
Vikt HF-motor:	11 kg
Vikt såghuvud:	32 kg

Ring och boka tid för demokörning!

Hagby, Nora 0587-845 00
Hagby, Stockholm 08-19 41 10
Skåne, Jan Sjöholm 070-311 70 45

HAGBY-ASAHI AB

Tfn: 0587-845 00. Fax: 0587-845 80.

E-post: hagby@hagby.se. Internet: www.hagby.se

Ny mässa i Göteborg för framtidens byggprocesser

Den nya mässan Scanbygg på Svenska Mässan 8-11 mars i Göteborg är den enda i sitt slag i Sverige som inriktar sig på high-tech material och innovativa byggmetoder på gränsen till det experimentella.

BYGGMASKINER

Parallellt med mässan arrangeras också seminarier med såväl nationellt som internationellt kända talare inom framförallt arkitektur, design och konstruktion.

Scanbygg blir årets happening för byggbranschen! Mässan speglar såväl vardag som framtid i en dynamisk spännande bransch som sjuder av utveckling och

framtidstro. Dessutom erbjuds besökarna att delta i intressanta seminarier kring branschens utveckling, säger Andreas Brendinger från Sveriges Byggindustrier. Scanbygg täcker in hela byggprocessen från byggnader, industrier, hamnar, järnvägar och flygplatser till broar och vägar. Besökarna på Scanbygg kommer att vara frontledet inom byggbranschen såsom arkitekter, konstruktörer, projektledare, finansärer, samhällsplanerare, inköpare, konsulter och arbetsledare.

Produktgruppen som presenteras på mässan är design, arkitektur, byggmaterial, byggdelar, isoleringsdelar, drift och underhåll, utbildning, fastighetstjänster och anläggningsmaterial. Till den senaste mässan, Byggmaskiner och Bygg & Anläggning i mars 2003 kom hela 13500 besökare och 302 utställare med en mängd produktnyheter och möjligheter att knyta affärskontakter.

Stefan Sundqvist

Annonsera i Nordens största tidning för håltagare!

HiB-INFO

Ring Lars Sandström
08-698 58 00

Nya golvsågar

Innovativ Svängarmsteknik

Omfångsrikt sortiment

- Effekt 4 -72 PS
- Klingdiameter 300 - 1200 mm
- Sågdjup 80 - 500 mm
- Driftsalternativ Elektrisk, Bensin eller Diesel
- Matningsalternativ manuell, elektrisk eller hydrostatisk

Diamantverktyg

För varje maskin och utrustning har Tyrolit det perfekta verktyget. En perfekt kombination.

TYROLIT AB

Exportgatan 38D
SE-422 46 Hisings Backa
Tel: 031-58 33 90
Fax: 031-58 33 71
E-post: arne.holgersson@tyrolit.com
www.tyrolit.com

8-11 MARS 2005
SVENSKA MÄSSAN GÖTEBORG

DEMO YTA, UTSTÄLLNINGSYTA FÖR INNOVATÖRER TILL LÅG KOSTNAD

Byggmaskiner 2005, Göteborg

Mässan Byggmaskiner går av stapeln 8-11 mars 2005 i Göteborg. Flera leverantörer i håltagningsbranschen är redan inbokade och det finns plats för er...

Målsättningen är att mässan för byggmaskiner ska locka till sig håltagare och rivare från hela Sverige. För att öka intresset då entreprenörerna på byggmaskinmässan vill ha nyheter samt en förändring av tidigare års koncept, genomförs en ökad satsning inför 2005.

För att hjälpa fram "nyhetsleverantörerna" har mässansvarig för Byggmaskiner 2005 på Svenska Mässan, Stefan Sundqvist, sett till att alla leverantörer som vill vara med också HAR möjlighet att vara med.

Mässan erbjuder kostnadsfri demonstrationsyta inomhus för leverantörer och tillverkare som vänder sig till håltagningsbranschen. Vissa restriktioner kommer att gälla beträffande ljudnivå som att utställarna använder sig av ex. ljuddämpade klingor.

Samtliga utställare inom håltagningsbranschen kommer att samlas kring en "Concrete cutting street" för att få en bättre fokus och centring till håltagarnas behov.

Nyhetsleverantör, kan vara mindre tillverkare i branschen med smalt produktsortiment som saknar ekonomiska resurser att delta. Det kommer finnas en monterplats för HiB i anslutning till demo-ytan, där våra betydelsefulla innovatörer har möjlighet att ställa ut.

Alltså:

- ✓ HiB har monterplats i anslutning till demo-ytan
- ✓ Mindre tillverkare kan ställa ut i anslutning till HiB:s monter
- ✓ Demonstration av maskiner "IN ACTION"

Kontakta Stefan Sundqvist, Svenska Mässan, för tilldelning av demo-yta och/eller bokning av plats i anslutning till HiB:s monter.

Ökad optimism, men lyftet

Lågkonjunkturen är över för byggandet. Detta visar en ny konjunkturbedömning från Sveriges Bygginstrumenter (BI). Den starka tillväxten i svensk ekonomi gör att bygginvesteringarna väntas öka något under 2004 och 2005. Men först under 2006 skjuter byggandet ordentlig fart.

Den största dramatiken på byggmarknaden idag återfinns på bostadssidan. Under första halvåret i år påbörjades 25 procent fler lägenheter än under samma period 2003. De beviljade byggloven hittills i år medger dock inte att denna utveckling kan fortsätta under andra halvåret. -Vi räknar med att det påbörjas 24 500 lägenheter i år, och de kommande åren stabiliseras byggandet på denna nivå, säger *Peter Stoltz, prognoschef på Sveriges Bygginstrumenter*. Resursutnyttjandet i ekonomin tilltar under prognosperioden.

Åtstramning av penningpolitiken

För att dämpa de inflationstendenser som då uppstår, förutses en åtstramning av penningpolitiken. -I vårt basscenario höjs reporäntan med början under inledningen av 2005. I slutet av 2006 väntas styrräntan nå en

nivå på 4 procent. De långa räntorna stiger också, dock inte lika mycket som de korta, fortsätter Peter Stoltz. De stigande räntorna kommer att dämpa nyproduktionen av småhus och bostadsrätter. Idag är den lägsta bostadsräntan omkring 3,5 procent, mot slutet av 2006 har den lägsta bostadsräntan sannolikt ökat till 5,5 procent. För ett givet bostadslån innebär det en fördyring av kapitalkostnaden med närmare 60 procent. Denna effekt lindras av att hushållens inkomster stiger något samt att det i dagsläget inte finns några prisbubblor på bostadsmarknaden.

Expansiva planer för 2004 och 2005

Byggandet av bostadsrätter och småhus pressas alltså av den makroekonomiska utvecklingen. Detta motverkas dock till stor del av ett ökat byggande av hyresrätter. -De allmännyttiga bostadsföretagen har mycket expansiva planer för 2004 och 2005. Antalet beviljade bygglov den senaste tiden tyder dock på att genomförandet skjuts framåt. Tyngdpunkten i hyresrättsbyggandet väntas ligga på 2005 och 2006 säger *Valter Hultén, ekonom på Sveriges Bygginstrumenter*. Bilden

av den övriga byggmarknaden står sig i allt väsentligt från BI:s bedömning i maj. Investeringar i övriga hus vänder uppåt först under 2006. Anläggningsbyggandet utvecklas starkt, även om det finns uppenbara osäkerheter om när de stora projekten kan påbörjas. Som en konsekvens av de ökande bygginvesteringarna beräknas sysselsättningen i branschen öka med 10 000 personer under åren 2004-2006. Bedömningen bygger på att svensk ekonomi är inne i en stark uppgångsfas. I år växer ekonomin med omkring 3,5 procent, vilket är avsevärt över den långsiktiga tillväxtpotentialen. Tillväxten dämpas något under 2005 och 2006, men högkonjunkturen håller i sig.

HiB-INFO

utkommer i mer än 20 länder över hela världen!

GENERATIONSSKIFTE

Högfrekvens inom betongbör- & sågteknik

Weggsåg
typhoon sb170

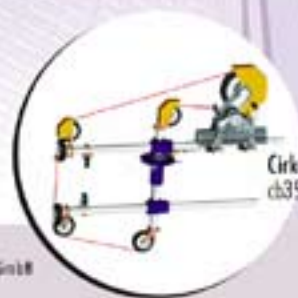
Power regleringsenhet
pb110d

max 17kW | 32 A

Borrutrustning
cb600

Bormotor
cdm110

Cirkelsåg
cb350

Vajersåg
wbs

Med en maskin

- > väggsåga
- > vajersåga
- > cirkelsåga
- > kärnbör

eurolima AB
Gref 15
S-56393 Gröna
Tel: +46 (0) 36 52 448
Mobil: +46 (0) 733 627 196
Fax: +46 (0) 36 52 579
sverige@eurolima.com

eurolima
Diamant-Technik GmbH
Ingerstr. 405,
A-5071 Wals/Salzburg
Tel: +43 (0) 662 42 4248 0
Fax: +43 (0) 662 42 4248 20
office@eurolima.com

www.eurolima.com
office@eurolima.com

system
braxx

Byggmaskiner 2005 satsar på håltagarna!

Mässan "Byggmaskiner" har arrangerats av Svenska Mässan i Göteborg sedan början av 1980-talet. En viktig kundgrupp har alltid varit specialiserade yrkeskategorier inom bygg- och anläggning och däribland entreprenörer som arbetar med betonghåltagning och lätttrivning. Historiskt sett har Byggmaskiner varit den givna samlingsplatsen för landets betonghåltagare och rivningsfirmor, både ifråga om leverantörer och slutanvändare.

För några år sedan då mässan Byggmaskiner genomgick en viss förändring och samarrangerades med närliggande mässor flyttades fokus till andra produktområden. Något som var helt omedvetet från arrangören Svenska Mässans sida men som man hoppas rätta till inför Byggmaskiner 2005. Den svenska betonghåltagningsbranschen är en av världens största och mest utvecklade. Landet har närmare 150 professionella håltagare där näst intill 100 är knutna till branschföreningen HiB, Håltagningsentreprenörerna inom Byggentreprenörerna. Ytterligare ett par hundra företag arbetar till och från med betonghåltagningsutrustning. Sverige representerar också en stor andel tillverkare inom området. Tillverkare som inte bara är välbekanta i Norden utan som exporterar sina produkter över hela världen. Electrolux Construction Products är idag världens största tillverkare av diamantverktyg och håltagningsutrustning för sten och betong. Företagsnamnet, som är relativt nytt, omfattar namn såsom Dimas, Partner och Diamant Boart. I sammanhanget bör också nämnas att välkända namn som Olssons Diamantverktyg och Promac inlemmades i den tidigare Dimas-organisationen. Andra välkända aktörer inom området är Jack Midhage, Hagby Asahi, HTC Sweden, HarryEklund Diamond Products, Ermator, Dustcontrol, Brokk etc. Utöver dessa exempel finns ett lika stort antal utländska tillverkare med representation i Sverige vilka bl.a. är Tyrolit, eurodima, Hilti, Levanto, Saint Gobain, Matek som representerar Solga Diamant och så vidare. Listan kan göras lång.

Håltagningsmässan nr 1

Under slutet av 80-talet och fram till mitten av 90-talet var mässan Byggmaskiner den givna samlingsplatsen för håltagningsbranschen. Göteborg var platsen där

Bild från Dimas monter under mässan 2003.

Foto: Jorma Valkonen

entreprenörer och tillverkare fick möjlighet att mötas och utbyta idéer och erfarenheter. Efter några års tystnad planerar nu mässan Byggmaskiner att återta statusen som den svenska håltagningsbranschens mäsas nr 1. Stefan Sundqvist, som är projektledare för mässan, arbetar febrilt med planeringen så att den svenska håltagningsbranschen får en mycket framskjuten roll på Byggmaskiner den 8-11 mars 2005.

Mässan med stort M

Mässan Byggmaskiner var under 80- och 90-talen mässan med stort M för betonghåltagning och betongteknik i Sverige. Stefan Sundqvist, som är projektledare för Byggmaskiner sedan början av 2000-talet, planerar att göra Byggmaskiner till det givna valet för leverantörer till håltagningsindustrin och dess entreprenörer. -Jag tror vi har mycket goda möjligheter för detta och kommer i marknadsföringen inför 2005 att ta sikte på att locka både rätt utställare och besökare till Byggmaskiner 2005, och det gäller i synnerhet håltagningsbranschen. Nytt för Byggmaskiner 2005 är att vi planerar att arrangera en separat sektion i mässan kallad "Concrete Cutting Street". Här hoppas vi kunna samla samtliga aktörer inom den svenska håltagningsbranschen, och lite till, säger en förhoppningsfull Stefan Sundqvist. Stefan bekräftar dock att under de senaste åren har håltagningsbranschen omedvetet

från Svenska Mässans sida fått lite mindre uppmärksamhet pga. det enorma intresset från företag relaterade till el-verktyg, ställningsbyggare och annan byggutrustning. Fokus har hamnat väldigt mycket på maskinuthyrning. -Att maskinuthyrningsbranschen fått sin egen mäsas i Byggmaskiner är i sig mycket positivt och vi tänker inte försämma det konceptet utan snarare förankra det ännu bättre.

Många intressanta nyheter

-Men jag lovar att det kommer att bli många intressanta nyheter för betonghåltagningsbranschen. Vi ska dessutom särskilt bjuda in de olika branschorganisationer som finns inom håltagning och rivning. Sedan har vi en enorm databas av adresser som vi byggt upp under många år. Så nog skall vi kunna få rätt kvalitet på besökarna till Byggmaskiner. Stefan Sundqvist avslutar med att lova att Byggmaskiner 2005 kommer att bli full av aktiviteter och överraskningar. En mässfest och träffpunkt för byggbranschens som aldrig förr.

Källa: Svenska Mässan

Diamantens 4

Diamantens fyra C:n är första artikeln i en serie berättelser om diamanten och dess användningsområden. De fyra C:na är ett regelverk som genomfördes i början av 1900-talet då det var viktigt för diamanthandeln att diamanten värderades lika av säljare och köpare. Regelverket baserades på fyra kriterier som är lika aktuella än idag.

Carat/Vikt i carat

Vikten uttryckt i carat, ct, med två decimaler.

Ex. 1,00 ct = 0,20 g

Color/Färg

Diamanten förekommer i många färger, från färglös till mycket intensivt färgad. En diamant som är absolut ren är också färglös och absorberar inget ljus från spektrums synliga del. Förekomsten av kemiska orenheter, såsom kväve, har en betydelsefull inverkan på färgningen. En liten mängd kväve resulterar i en gulaktig färg och en större koncentrationen gör stenen grön eller grönsvart. De blå diamanternas färg beror på förekomsten av bor. Det går

att färga diamanter på artificiell väg genom bestrålning med radium. Behandlade diamanter får vanligen en grön ton och med ytterligare behandling gul eller brun ton. Tekniken kan

fortfarande inte göra det omvända, det vill säga göra en färgad diamant färglös. De flesta laboratorier baserar färgbestämningen på GIA:s (Gemological Institute of America) bokstavsskala där varje färgintervall betecknas med VERSALER från D till Z.

Clarity/Klarhet

Spår av kristallisation kan vara önskvärt i ädelstenar då de utgör en garanti för äktheten. Mycket synliga inneslutningar i diamanten påverkar den slipade stenens klarhet och gör den mindre värdefull. Diamantvärlden har enats om att lämna inneslutningar och andra oklarheter obeaktade så länge de inte upptäcks under 10 ggr:s förstoring och/eller under gynnsamma ljusförhållanden. En diamants klarhet betecknas med en

huvudgrad och en undergrad. Bedömning görs med bl.a diamantlupp och avgörande vid bestämningen är synbarheten av både inre karaktäristiska (inneslutningar och andra oklarheter) och yttre karaktäristiska (repor och ytliga märken), vid granskning av kvalificerad observatör under gynnsamma ljusförhållanden.

Cut/Slipning

Slipningen och dess utförande anses vara en kvalitetsegenskap, medan färgen och klarheten är sällsynthetsfaktorer. En normalslipad diamant uppvisar ljuseffekternas skönhet i en tilltalande kombination. Ett tiotal till synes små detaljer i utförandet granskas regelmässigt i detalj, särskilt rondisten och området där omkring då det ofta har det största inflytandet på stenens skönhetsvärde.

Anna-Karin Persson

Källor:

www.holland.com, 2004-10-05

www.diamondgrading.com, 2004-10-04

Bokförlaget Bra Böcker, *Diamanter*, Höganäs, 1982

Din totalleverantör av
diamantverktyg och
tillhörande maskiner

DIMAS
The smart way.

Electrolux Construction Products
Box 2098, 550 02 Jönköping
Tel: 036-570 60 00, Fax: 036-570 60 11
www.dimas.se

Kort om AB04

Efter dryga två års arbete ser vi förhoppningsvis snart slutet på "AB04"-förhandlingarna. Stötestenen har varit ansvarsfrågan, läs mer om detta nedan. Vi kommer att bevaka detta ytterligare i kommande nummer av HiB-Info.

Anbudsskedet

I AB04 tydliggörs beställarens ansvar för att förfrågningsunderlaget upprättas så professionellt som möjligt. Gränsen för entreprenörens undersökningsplikt beskrivs utförligare vilket innebär att principen om kalkylerbarhet får en klarare innebörd.

Utförandet

Entreprenören tvingas att upprätta projektspecifika kvalitets- och miljöplaner. Om entreprenören inte utför vad han lovar i dessa, kan besiktningsmannen förlänga garantitiden för dessa arbeten. Entreprenören blir också tvungen att underrätta beställaren innan han utför ändrings- och tillägsarbeten om kostnaden för dessa bedöms överstiga ca 20 000,- eller det belopp som parterna särskilt avtalat om.

Tider

Entreprenörens möjligheter till tidsförlängning på grund av hinder som beror på beställare utökas. Entreprenören ges också möjlighet att forcera arbetena om parterna är oense om rätten till förlängning. Om det visar sig att entreprenören hade haft rätt till tidsförlängningen är beställaren tvungen att ersätta entreprenören för forceringskostnaderna.

Ansvar

Dagens ansvarsystem utökas med en garanti för arbetsprestationen på fem år. För material och varor är garantin fortfarande två år.

Betalning

Beställaren ges möjlighet att innehålla 5% av entreprenadsumman till dess fel antecknade i besiktningsutlåtandet avhjälpats, dock längst i två månader. Därefter har beställaren endast rätt att innehålla betryggande belopp för ännu icke avhjälpata fel.

Besiktning

Beställaren ges möjlighet att göra synliga

fel gällande upp till 6 månader men 18 månader vid väsentliga fel. Beställaren blir dock ersättningskyldig för entreprenörens merkostnader om fel anmäls senare än då de borde ha upptäckts.

AFU

Mer eller mindre parallellt med AB förhandlingarna har man också förhandlat om AFU, Allmänna Bestämmelser för Underentreprenader. Förhoppningsvis kommer att dessa två handlingar också att gå i tryck samtidigt. Vårt arbete med Branschspecifika bestämmelser för håltagningsentreprenader har också påbörjats. Vårt att notera är att ovanstående handlingar inte börjar gälla från något direkt datum utan de gäller som bekant när de åberopas. Vilket således kan ske mycket snart. Mer information om detta kommer

INBJUDAN TILL KURS I "ARBETE OCH MILJÖ" 6-10 DECEMBER 2004

HiB arrangerar en ny kurs i "Arbete och Miljö" som leder till yrkesbevis. Kursen riktar sig till samtliga håltagare som arbetat minst 4200 timmar i yrket. Kursen avslutas med skriftlig tentamen. Efter godkänd tentamen erhålles yrkesbevis.

Vi ber därför de företag som har personal att utbilda att anmäla detta till HiB. Utbildningen är förlagd till Quality Hotel Winn, Strandvägen 1, 561 36 HUSKVARNA.

Kursavgiften är 18.000:- och inkluderar kurslitteratur, helpension med del i dubbelrum. För medlemmar i HiB är kursavgiften endast 8.000:-.

Anmälan görs till HiB's kansli:
brevledes via HiB, Box 7835, 103 98 STOCKHOLM
eller via fax 08-698 59 01.

LEVANTO diamond tools

**Diamond Tools for the stone industry,
construction and mining.**

FINLAND • Levanto Oy • Teollisuustie 5 • 02700 Kauniainen
Tel: +358 9 511 470 • Sales: +358 9 5114 7486 • Fax: +358 9 5114 7470
SWEDEN • Levanto Diamond Tools AB • Jenny Linds gata 16 • 129 52 Hägerstren
Tel: +46 8 556 343 80 • Fax: +46 8 556 343 81
SWEDEN • Levanto Diamond Tools AB • Backa Bergögata 9 • 422 46 Hisings Backa
Tel: +46 31 522 700 • Fax: +46 31-522 780

www.levanto.fi

joran.

SpeedhammerTM - Nyhet i vårt sortiment

Nytt, extra kort borrhuvud gör att borrhullet går direkt in i spiralen för utmatning.

Patenterad dubbelspiral tar bort damm från hålet snabbare än konventionella borrar.

Ny karbidspets. Självcenterande. Aggressivare skärvinklar. 25% mer volframkarbid. Borrar 25% snabbare.

Kromvanadinkärna. Extra härdning ger ett starkare borrar.

Finns i alla dimensioner 4 mm - 32 mm.

Jack Midhage AB
Tel: 0431-71 000
Fax:0431-75 470

269 21 Båstad
info@midhage.se
www.midhage.se

Köp 2 klingor få 4 på köpet

Höstens klipp! Under oktober till december månad får du köpa 6 klingor till priset av 2. Detta gäller Norton Clipper Super Betong EVO och Super Asphalt EVO. Ring För mer information.

clipper

sågarna för proffsen

www.dia-trade.com
telefon: 0934-554 04

NORDDIAMANT AB

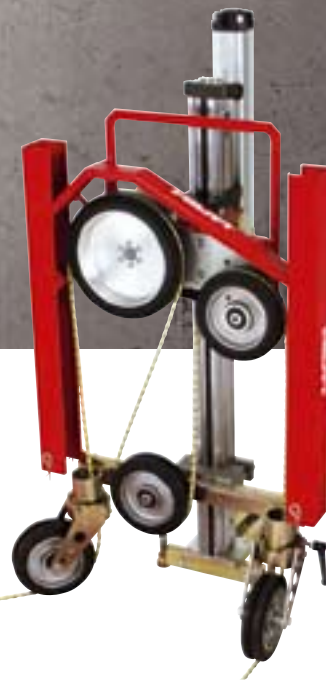
dia-trade

Godamöjligheter försmåöppningar!

Vajersågning är enkel med nya Hilti DS-WS10 kompaktvajer. Den perfekta lösningen för lätta tillmedeltunga håltagningsjobb. Vajersågen passar samtliga Hilti och alla andra kända fabriker av hydrauliska kraftaggregat. Öändlig effektivitet för håltagare.

Moduluppbyggnad med tyngre än 22kg.
Pneumatisk system för jämn och stadig matning. Låg bullernivå och hög tillförlitlighet.
Minimalt underhåll. Höga verkande diamantvajar.

Hilti Svenska AB
Box 12323222 Arlöv
Tel. 020-559999 Fax 040-43196

info@hilti.se

www.hilti.se